

მინისტრი წარმატებულ და გამორჩეულ საზოგ გვაირდება!

ნლევანდელი ციტრუსოვანთა სენისუფლების სერიოზული მხარდაჭმია სიახლეებითა და დიდი იმედებით და პროცესების განვითარებაც ადასტურობ მეციტრუსეობაში სერიოზული გრეხების ხანა იწყება, საზოგადოების დონის მართლაც აინტერესებს, თუ მდგომარეობს ამ ოპტიმიზმის საფუძვლით და როგორი იქნება ნლევანდელი „როთველი“, ამას მკითხველი აჭარის სომიურნეობის მინისტრის, ტენიაკურ მერებათა დოქტორის, ზაურ ფუტკაშვილისთვის გავიგებს:

ბათა გეგმა - ციტრუსების ბალიდან ბაზრამ-
რით, წყო, წყებს, რდა-
ნა-
რაში
ელი
როს
ლის
ნიე-
აძის
დევ
ეკო-
როს
ული
იზა-
ციონ
გა-
იბის
ნთა
ბია-
რივი
გვე-
ლი“
გორ
ება,
ზომ-
ელი
ცეც
აძის

ბათა გეგმა - ციტრუსების ბალიდან ბაზრამ-
დე. ამ ჯაჭვში ერთ-ერთი მთავარი რეოლი
კარგი, მაღალხარისხისანი ნაყოფის წარმოე-
ბაა, ჩვენი მიზნობრივი პროგრამით, სწორედ
ამ საქმეში დავვეხმარეთ მეციტრუსებს. ეს
იყო ნიადაგების აგრძელიმური გამოკვლევა
ნაყოფიერების განსაზღვრის მიზნით, რათა
მეციტრუსებს ის სასუქები შეეტანათ ბა-
ლებში, რასაც კონკრეტული ნიადაგი საჭი-
როებდა, ასევე სასუქებისა და შემაქმი-
კატების ლაპორატორიული კვლევა, მათი
ხარისხის დასადგენად. შედეგი საფუძვლად
დაედო მისახლეობის უკეთესი ხარისხის
საუქებით და პესტიციდებით მომარაგებას,
ამას მოჰყვა საგაზაფხულო სამუშაოების
ჩატარებაში ხელშეწყობისათვის, სახელმწი-
ფო პროგრამით გათვალისწინებული სასოფ-
ლო-სამეურნეო ბარათების დარიგება. მე-
ციტრუსებმაც ამ პარათებით დიდი რაოდე-
ნობით სასოფლო-სამეურნეო წარმოების
საშუალებები, სამუშაო ინვენტარი, შემწამ-
ლავი პარატები, მავრთულბადები, საუქები
და პესტიციდები შეიძინეს, ბევრმა ე.წ.
აგროსესხებითაც ისარგებლა, განსაკუთრე-
ბით პირველი კომპონენტით, ანუ 5 ათას
ლარამდე 6-თვეიანი უპროცენტო განვადე-
ბით, რომელიც, სწორედ წარმოების საშუა-
ლებების შესაძენად იყო განკუთვნილი. ამას
დავუმატოთ ჩვენი სპეციალისტების კონ-
სულტაციები და სწავლებები, ფერმერთა
გადამზადებები. ყველა ფერმა ამან, მეციტ-
რუსებს შესაძლებლობა მისცა ბალებისათ-

მხადათა, მხოლოდ რამდენიმეტ დაარღვია პირობა, სამ სანარმოს ყუთებიც უნდა გამოეშვა, მაგრამ ალბათ ამას ვერ შეძლებენ. რა თქმა უნდა, დადგება ინვესტიონრებისათვის ამ სანარმოთა ჩამორთმევასა და სახელმწიფო-სათვის დაბრუნების საკითხი, ისე, კი მათი აღდგენა საქმაოდ ძნელი საქმე იყო, უმეტესობა სანახევროდ იყო დანგრეული, ზოგს სახურავი საერთოდ არ ჰქონდა, ზოგს კედლები, რამდენიმე შენობა თავიდან აშენდა.

ამ სანარმოთა აღდგენის მიზანი ისაა, რომ უფრო ორგანიზებული გახდეს, გამარტივდეს და გაიაფდეს ნაყოფის დამზადება. მეციტრუსე მიიტანს სანარმოში თავის მოსავალს, რომელსაც იქ დაახარისხებენ, სტანდარტული ნაყოფი სათანადოდ დაფასოვდება, შეიცუთება და გადმზიდავები პირდაპირ სანარმოდან წაიღებენ ექსპორტზე, არასტანდარტულს კი, თავად სანარმო გააგზავნის ქარხანაში გადასამუშავებლად, მეციტრუსეც ამის მიხედვით მიიღებს ჩაბარებული მოსავლის საფასურს. წელს მხოლოდ ერთი, ქოშულეთის ციტრუსების გადამამუშავებელი ქახანა იმუშავებს, იქ უკრაინელი ინვესტიონები არიან, რომლებსაც წარმოებული პროდუქციის გასაყიდი ბაზარიც აქვთ, მეციტრუსეს ქარხანა ერთ კილოგრამ არასტანდარტულ ნაყოფში 10 თეთრს გადაუხდის, კიდევ 10 თეთრს სუფსიდიის სახით სახელმწიფო მისცემს, სავარაუდოდ, ეს ქარხანა წელს 15 000

გამოცემა 00-2 გვ.)

პროგრამა რომელიც მაღალი ვალი გათვალისწინებს ჯიშებს

აგროსერვისცენტრისამუშაო არეალს თანდათან უფრო აფართოებს - გაეროს განვითარების პროგრამების დაზიანანსების ფარგლებში, აქარის მაღალმთანი მუნიციპალიტეტების (ქედა, შუახევი, ხულო) სხვადასხვა სოფლებში კომისისური წესით შეირჩა მეურნე (ფერმერი) და მის საკუთრებაში, ან მფლობელობაში არსებული მიწის ნაკვეთები მოცვის, ან კაელის სადემინსტრაციო ბალების მოსახურისად. ნაკვეთის შერჩევა ამ კულტურებისათვის მისარები ნიადაგობრივ - კლიმატური პირობების სრული გათვალისწინებით მოხდა. ამ ეტაპზე თითოეულ მუნიციპალიტეტში ორ-ორი მეურნე და ნაკვეთი შეირჩა. ერთში მოცვის ბალი გაშენდება, მეორეში-კავლის, მათთან ყოველდღიურ მუშაობას აგროსერვის ცენტრისა და მუნიციპალიტეტებთან არსებული აგროსერვისცენტრის საკონსულტაციო-საინფორმაციო სამსახურების ნამყვანი სპეციალისტები ანარმობენ, მეურნეებს უსასყიდლოდ გადაეცემათ 700-700 ლურჯი მოცვის და ნამყვანი კავლის 100-100 ძირი სტანდარტული ნერგი. ჯიშები სათანადოდაა შერჩეული, ისინი გამოირჩევან მაღალი ხარისხის კონკურენტუნარისანი მოსავლით და ბაზარზეც მოთხოვნილება საკმაოდ დიდია, სპეციალისტები იმდოვნებენ, რომ ეს ნამონება აუცილებლად გაამართლებს და სამომავლოდ არაერთ ფერმერს გაუწინდება ანალოგიური ბალების მოწყობის სურვილი. რაც აუცილებლად დადგებითად აისახება როგორც ფერმერის, ისე მთელი აგროსისტემისა და ქვეყნის ეკონომიკაზე.

ნუგზარ ოქროპირიძე
სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა კანდიდატი

შემუშავი ქარხების
უმრავლესობა ნაყოფის
მისაღებად მზადა!

ოცნებიანი პაუზის შემდეგ
პირველად ხდება გაჩერებული
და უფრო/კიოდ დარჩენილი...

თურქეთის პატიონი
ჟყვაში ეძაგდა პანტასო!...

...50-ზე მეტი ფრიად
მნიშვნელოვანი
გამოგონების და
რაციონალური
ინიადადების აუტორია...

ବେଳେଣ୍ଡିଲୁଙ୍କ ଏବଂ
ପରିଶ୍ରମାବଳୀ
କାହାକୁଳି ଗାନ୍ଧାରାକୁଳିଲୁଙ୍କ
ଶାତବୀରାଣୁଷିଠି
ବିଜ୍ଞାନ!

გასათვალისწინებელი პირობა
თავად ნერგების მოვლაა...

4

სწავლებები
აგროსერვისცნობები კულტურაც
ა არძიოდთაა...

4

ცნობარი დიდ სამსახურს
გაუწევს ყველას, ვისაც უშვი
და მაღალხარისხიანი მოსავლის
მოყვანა სურს...

კონაზე მეტ ნაყოფს გადამტებავებს, ჩვენ
დავამზადებთ თანამედროვე სახის 12-15
კილოგრამიან პლასმასის, გოფრირებულ ე.წ.
„შპონისა“ და მუყაოს ყუთებაც კი, რომე-
ლიც საკმაოდ იაფია, ერთი ტონა ნაყოფით
სავსე ყუთები ერთ პალეტად შეიკვრება, მოხ-
დება პროდუქციის ეტიკეტირება, ცელოფ-
ნით დაიფარება და ასე, თანამედროვე ეკრო-
პული მოთხოვნების შესაბამისად შეფუთული
გაიგზავნება ექსპორტზე, ეს გამორიცხავს
ზედმეტ ხარჯებს, რაც ადრე, ნაყოფის რამ-
დენიმე სხვა ტარაში გადაყრითა და სავაჭრო
ქსელში შეტანამდე დასაწყობებით იყო გა-
მონვეული. მოსავლის ასეთი სტანდარტული
ყუთებით ტრანსპორტირებაც უფრო იაფი
ჯდება, ეს ერთჯერადი ტარა გახლავთ და
მისი უკან დაბრუნებაც მიზანშეწონილი არ
არის, ყუთების პრობლემაც შეიძლება მოგვა-
რებულად ჩაითვალოს, რაც შეეხება მეციტ-
რუსების ე.წ. „სამუშაო ყუთებით“ უზრუნ-
ველყოფას, რასაც ისინი სახელმწიფოს, ამ
შემთხვევაში კი, ჩვენს სამინისტროს სოხო-
ვენ, არ არის სწორი, ე.წ. „სამუშაო ხის ყუ-
თებს“ კეძმიანულებები ამზადებენ და იგი
მეციტრუსებ თავად უნდა შეიძინოს. მოგაბ-

სენებთ, რომ ბაზარი და გასაღების საკითხი „ოქროს რთველის“ ყველაზე მნიშვნელოვანი როლია, და თავის მხრივ - რამდენიმე კომპონენტს მოიცავს, ესაა ჩვენოვის მისაღები და ხელსაყრელი საბაჟო ტარიფების დაწესება სავაჭრო პარტნიორების მოძებნა, ექსპორტის მიმღებ ქვეყანაში სასწყობე მეურნეობის მოწყობა, ძველის შენარჩუნება და ახალ ბაზარზე გასვლა. სადღეისოდ ძირითადად ბაზრებად კვლავ უკრაინის, ზერბაიჯანის, სომხეთისა და შედარებით ნაკლებად, რამდენიმე სხვა ქვეყნის ბაზარი რჩება, მოთხოვნებს ველოდებით ბელორუსიდან, ბალტიისპირეთისა და სხვა ქვეყნებიდან, დიდ იმედებს ვამყარებთ რუსეთის ბაზარზე, იგი კარგა ხანია ჩვენი სასოფლო-სამეურნეო პროდუქტებისათვის გახსნილია, მაგრამ ბაზრის მოპოვება, ჯერ კიდევ არ ნიშნავს იქ შესვლასა და დამკვიდრებას. არანაკლები მნიშვნელობა აქვს საბაჟო ტარიფებს, ეს ჯერ კიდევ სერიოზულ პრობლემად რჩება, რომლის მოგვარებაში სახელმწიფო ჩართული, ჩვენ შარშანობებითადან მოვედით ხელისუფლებაში და ერ მოვასნარით ექსპორტის მიმღები ქვეყნების შესაბამის სტრუქტურებთან საბაჟო

ტარიფებზე მოლაპარეაკება, რომელიც ყველან შეუსაბამიდ მაღალი იყო, ამან დიდ შეფერხებები შეუქმნა გადამზიდავ ბიზნესებს, შეფერხდა ექსპორტიც.

საქრთველოს სოფლის მეურნეობის
მინისტრის ვახლდი უკრაინაში, აზერბაიჯანს,
და სომხეთში. შევხვდით იმ ქვეყნების სოფლის მეურნეობის მინისტრებს, შემოსავლებისა და საბაჟო სამსახურის ხელმძღვანელებს ვიცე-პრემიერებს, ყველგან კეთილგანწყობით გვხვდებოდნენ, შედეგად, მივაღწიეთ საბაჟო და სხვა გადასახადების განახევრებას, და უფრო მეტად შემცირებასაც კი. ასევე იაფდება სატრანსპორტო და სასაწყობო მეურნეობით სარგებლობის ხარჯები, რომელიც დავაკონკრეტოთ, გეტყვით: თუ ადრე უკრაინაში ერთი ტონა ციტრუსის ნაყოფის შეტანა 470 აშშ დოლარი ჯდებოდა, ნელს მხოლოდ 260 აშშ დოლარი დაჯდება, სომხეთში - 120 აშშ დოლარი, აზერბაიჯანში - 120 აშშ დოლარი. ამ ქვეყნებში, შარშან ნარმოუდგენ-ლად მაღალი საბაჟო გადასახადების გამო ძალია ცოტა ქართული მანდარინი შევიდა. რუსეთში ნოვოროსისის ნავსადგურში ერთ ტონა მანდარინზე საბაჟო გადასახადი 234 აშშ დოლარი.

რია, მაგრამ იქ ჯერ-ჯერობით სხვა ხარჯებიც საკმაოდ მაღლალია, დიდი სატევითო მანქანით მოსკოვამდე 20 ტონა ნაციონალური ჩატანა დაახლოებით 5 ათასი აშშ დოლარი ჯდება, ბოლო ინფორმაციით მოსკოვის პაზარზე ჩვენებური მანდარინი 2 აშშ დოლარამდე ღირს, უკრაინაში 1,2 - 1,5 აშშ დილარი, თუმცა, იქ ერთი კოლუმბაში მანდარინის ჩატანა საშუალოდ 78-80 ცენტი ჯდება. საერთოდ, სასიკეთო ძვრები სახეზეა, პოტენციალური კლიენტები უკვე გვეხმიანებიან რუსეთიდან, უკრაინიდან, სატევითო მანქანებითა და მიკროავტობუსებით მრავლად შემოღიან მეზობელი ქვეყნიდან, კერძო პირები შეიგა ბაზრისათვის ამზადებენ ნაყოფს, დროის შედარებით მოკლე მონაკვეთში, რაც შეგვეძლო გავაკეთეთ, დანარჩენი უკვე ბიზნესისა და თავად მეციტრუსების საქმეა. სამინისტრო, რა თქმა კვლავაც ინტენსიურად გააგრძელებს "ოქროს რთველის" ხელშეწყობას და საერთო ძალისხმევით, წლევანდელი სეზონი გამორჩეული და ნარმატებული იქნება.

ესაუბრა
რევაზ მსხილაძე

გეოგრაფიული ექსპედიციების უმრავლესობა ნაყოფის მისაღებად გზადაა!

აქარის ა.რ. სოფლის მეურნეობის სამინისტროს ცნობით, წელს 110 ათას ტონამდე ციტრუსოვანთა ნაყოფი მოიკრიფება. მოსავლის 80%-მდე ექსპორტზე გავა, მთლიანი მოსავლის 95% მანძარინია. ერთი შეხედვით, საკმაოდ მაშტაბური პროგნოზია, თანაც წელს, თითქმის ოცნლიანი პაუზის შემდეგ, პირველად ხდება გაჩერებული და უფუნქციონდ დარჩენილი ციტრუსების მიმღებადამამუშავებელი სანარმოების ამუშავება. ქობულეთისა და ხელვაჩაურის მუნიციპალიტეტებში სავარაუდოდ, ათამდე განახლებული საამქრო მიიღებს ნაყოფს. წელს ამ სანარმოებში დამზადებული ნაყოფის 70-75% ექსპორტზე გავა.

ების ტექმომასახურების ცენტრში, უკვე
მთელი სიმძლავრით ამუშავებული, ევრო-
სტანდარტების მოთხოვნათა შესაბამისი
პლასტმასის და შპონის ტარის საწარმოს
ამოქმედება იძლევა. აქვე აპირებენ მუყაოს
ყუთების დამზადებასაც. 10, 12 და 15 კილო-
გრამიან ყუთებში ჩატვირთული, მაღალი
გეომეტრიული და დიზაინით გაფორმებულ ყუ-
თებში ჩატვირთული ჩვენებური მაღალ-
ხარისხოვანი პროდუქცია, სავარაუდოდ
უცხოელ მომხმარებელს გულგრილს ვერ-
დატოვებს.

სავაჭრო პარტნიორებთან.
ზოგიც - ახლა მუშაობს ამა-
ზე, ზოგი კი იქეთ ელოდება
კლიენტს, ზოგიც გადამზი-
დავისის მიერდზე.

როგორც ქაქტის შემ-
ფუთავი ქარხნის მეპატრო-
ნებ, მერაბ ბერიძებ გვით-
ხრა, წელს აქ სულ ცოტა -
1000 ტონა მანდარინის
ნაყოფის მიღება-დამზა-
დებას და რეალიზაციას
აპირებენ, შეუძლიათ 2
ათას ტონამდეც ავიდნენ.
საკერძო პარტნიორები ჯერ
არ ჰყავთ და ხელშეკრუ-
ლებაც არავისთან გაუ-
ფორმებიათ, იმედი აქვთ,
რომ გადამზიდავები და მან-
ვის მსურველები თავად
რადგან წელს კარგ მანდა-
რაშვარად იქნება. სანარმო
დასაქმებას აპირებენ. მ
მოსავლის საზღაურს ან კლ
ან თავად კრედიტით გა
რათებაზნდა ბანკი მისაკმით

მზადაა შპს „ექსპოჯორნისაფუთავი ქარხანაც. აქ 3 ათასი დარინის ნაყოფის მიღებას გეგმვავენ. აქვთ 500 ტონიანი მელშიც ნაყოფს რამდენიმე ლამდეც კი შეინახავენ და ძვირად გაყიდიან. 200 ტონის ხელშეკრულება უკვე გაუ

რამდენიმე ათეულ ადამიანსაც დაასაქმებენ.
წლევანდელი სეზონისათვის ძალზე ოპ
ტიმალურადა განწყობილი ახალშენის შემ
ფუთავი ქარხნის მეპატრონე შოთა კივნაძე
მან ახლობლებისა და თანასოფლელები
დახმარებით, ყოფილი კოლმეორნეობი
თითქმის მთლიანად დანგრეული ჩაი
ჰუნტების საკმაოდ დიდი შენობა აღადგინა დ
1500 ტონამდე მანდარინის ნაყოფის დამზა
დება-რეალიზაციას აპირებს, თვითონ საკუ
თარი პალიდან 20 ტონამდე ნაყოფს ელოდე
ბა. ჩიტრულების კლიენტებიც ჰყავს, 15-ზდ
თანასოფლელს დაასაქმებს და წარმატები
იმედია აქვთ.

- წელს მოგებაზე არ ვფიქრობთ, დანახარ

ჯე 40 ათას ლარზე მეტი გვაქვს და ეს თუ ამოვილეთ, ამითაც მაღლობელი ვიქნებით, უფრო მთავარი ისაა მეზობლებს, მოსახლეობას რომ შევეხიდებითო - გვითხრა ბატონშა შოთაძ.

ოპტიმისტურადაა განწყობილი და ასე
მსჯელობს მახოს შემფუთავი ქარხნის მეპატ-
რონე იოსებ დუმბაძეც, მასაც ამ საქმის საკ-
მაო გამოცდილება ჰქონია. ძველი შემფუ-
თავი ქარხნის შენობა აღადგინა, რაზეც 70
ათას ლარამდე დახარჯა, ნელს თანასოფლე-
ლებს 1500 ტონამდე მანდარინის დამზადებას
და ექსპორტზე გაგზავნას პპრდება. სავაჭრო
პარტნიორებიც უკვე შეხმიანებიათ ოდესი-
დან და მოსკოვიდან. „უფრო დიდ იმედს
რუსეთის გზის გახსნაზე ვამყარებ, იქ ხომ
ვაჭრობის დიდი გამოცდილება მაქვსო“ -

გვითხრობატონების მისების.
თხილნარის ყოფილი მეურნეობის შემფუძ-
თავი ქარხანა, ალბათ ცუკლაზე დიდია
ავტონომიურ რესპუბლიკაში. ის ზაზა დიასა-
მიძეს საკუთარი და პარტნიორების ხარჯით
აღუდგენია. წელს 3 ათას ტონამდე მანდა-
რინის ნაყოფის დამზადება-რეალიზაციას
გეგმავენ. რამდენიმე ასეული ტონის მოწო-
დებაზე უკვე აქვთ გაფორმებული ხელშეკ-
რულებები რუს და უკრაინელ სავაჭრო
პარტნიორებთან. თანამედროვე სტანდარ-
ტული ყუთებიც ააქვთ. მუშაობას ორ ცვლად
აპირებენ და 70 თანასოფლებლს დაასაქმებენ.
კარგ ხელფასსაც პირდებიან. იმედოვნებენ,
რომ წარმატებული სეზონი ექნებათ, რადგან
შესაბამისი სახელმწიფობრივი წებაც
არსებობს, ხელსეწყობაც და გამოცდილებაც
აქვთ. მოსახლეობაც ოპტიმისტურადაა
განწყობილი, სჯერთ, რომ ბოლოს და ბოლოს,
დამზადების სისტემის აღდგენაც გაამარ-
თლებს და “ოქროს რთველიც” სასურველ
შედეგას მოიტანს.

დელი წარმატებულად ჩატარებული სეზონი განსაზღვრავს: წლევანდელი „ოქროს როველი“ თავისი შუქ-ჩრდილებით - ბევრ რამეც გასცემს პასუხს, დაგვანახებს ყველა იმ „სუსტ რგოლს“, რომლის აღმოფხვრა-დახვეწიაზეც მოგვიწევს მუშაობა, მაგრამ ეს სამომავლოდ, დღეს კი, იმ რეალურ სურათზე მოგითხოვთ, რაც ჩენ დავაფიქსირეთ და იმასაც გაგაცნობთ, თუ რომელი საწარმო რაპროგრამას ისახავს მიზნათ და როგორ აფასებენ მათ შესაძლებლობებს ამ საწარმოთა მესვეურები.

ზოგ ძეგლებითავ ქარხასას უკვე გაუფორმდებია ხელშეკრულებები საზღვარგარეთულ

რევაზ მსხალაძე
ნუგზარ ჟორდანია

თურქეთის პატრონი ტყველი ექვედა პანტასო!...

დანახარჯები, ყველაფერი მისხალ-მისხალა
გათვლილი და საშუალოდ, აქ დამზადებული
პროდუქცია 15-20 პროცენტით იაფია, ვიდრე
საშუალო და დიდ ჩაის ფაბრიკებში. სხვათ
შორის, ერთ პატარა საამჟროს სოფლად 14-15
ოჯახისათვის შეუძლია ნორმალურანაზღა
ურგბათი სამშპარაო იონების შემწა.

გამოგონებას ქვეყნის ცნობილმა ენერგო და ეკონომიკურ ტებმა მაღალი შეფასებები მისცეს, უფრო მეტიც - საექსპორტო საძირებო ინსტიტუტმა "თბილიშვილი პროპრექტიმა" რომელიც ენერგეტიკის სფეროში წამყვანი და ავტორიტეტული სამეცნიერო-კვლევითი დაწესებულებაა, უმაღლეს შეფასებებთან ერთად - მთავრობასაც ურჩია, რომ განსაკუთრებული ყურადღება მიეკცია სულიკო ხალვაშის გამოგონებებსა და პროექტებისათვის და იგი ქვეყნის ენეროსისტემის მოწყობაში თამამად გამოყენებინა. სულიკო ხალვაში, პროფესიით ინჟინერ მშენებელმა, (სხათა შორის მას მწვანე კაცხის სასოფლო-სამეურნეო ტექნიკუმიც აქვს თავის დროზე დამთავრებული და ამიტომაც იცნობს ასე კარგად სასოფლო მეურნეობას და მის სპეციფიკას - 6.ჟ). სამშენებლო ინდუსტრიის მანქანა დანადგარების სრულყოფა-მოდერნიზაციისა და ახალის შექმნაშიც სცადა ბედი და აქაც წარმატებული გამოდგა, მის მიერ შექმნილი უნიკალური და კომპაქტური, მტბ-65 ტრაქტორის ბაზაზე დამონტაჟებული სამშენებლო ბლოკების საამქროები, მრავალი წელია აკეთებენ თავის საქმეს, ხოლო დაწესების მეთოდით დამზადებული, ახალი დიზაინის ბორდიურებსა და წყალგაუმტარ ფილებზე დღესაც დიდი მოთხოვნილებაა. ეს ფილები და ბორდიურები გამოგონების ავტორის სულიკო ხალვაშის საამქროში მზადდება.

საუბრის ბოლოს, ბატონმა სულიკომ გულისტყვილით აღნიშნა, რომ ნებისმიერი უცხოელ ინვესტორს, რომელიც მასტაბური პროექტით შემოდის, პროექტით გათვალისწინებული უცხოელი მანქანა დანადგარები და ტექნოლოგიური ხაზები ძეგლის და ამაში ძევრი სხვა თანმხლები ფაქტორებით ჩადებული, რა თქმა უნდა, ეს დანადგარ მოწყობილობები და ტექნოლოგიური ხაზები კარგია, გამართული და პრობირებულია, მაგრამ საკმაოდ ძვირადლირებულია, რაც საბოლოო ჯამში, პროდუქციის თვითღირებულებაზე აისახება, რაც შეეხება ხალვაშისეულ დანადგარებს, იგი გაცილებით იაფია და ხშირ შემთხვევაში, უფრო რელიაზე მორგებული, მაგრამ ინვესტორი სახელმეტრულებო პირობებით - არჩევანს მაინც შემოტანილზე აკეთებს. როგორც სულიკო ხალვაშმა გვითხრა, მისი ბოლო ქმნილება - ციფრუსების დამსარისხებელი მინი კონვენიურ უსცხოურ ანალოგიებთან შედარებით 3-ჯერ იაფი ღირს და სხვა პარმიტრებითაც, მათ არაფრით ჩამოუვარდება. ინტერესი კი, არც თუ ისე დიდია,

მერე, 2008 წელს, როგორც იქნა, იქვე ახალი ფართი დაუკანონებს, რაც მაშინვე გაუტარებისა საჯარო რეესტრში და იქ მან 1985 წლის გამოგონების საავტორო უფლებებით დაცული სწ ბლოკების და ბორდიურების საამქრო მოაწყო. მაგრამ 2012 წლის მაისში აღნიშნული მინის ნაკვეთიც ჩამოუჭრიათ და გაუჩიუქებიათ. სხვათა შორის, ამაზე მას სხვა გამოგონებებთან ერთად საქართველოს პრემიერ მინის მიერ და მის მიერ მინის მიერ

მინისტრთან ბატონ ბიძინა ივანიშვილისადმი
მიწერილ წერილშიც გაუმახვილებია ყურად-
ღება და თან ხანმოქლე სამუშაო შეხვედრაც
უთხოვია. იმდოვნებს, რომ შეხვედრა მაღლ
შედგება და პრობლემებიც გადაიტრება და
ამით მის მუშაობასაც ახალი სტიმული მიეცე-
მა. ჩვენც ვუურთდებით სულიკო ხალვაშის
ოპტიმიზმს და ვისურვებდით, რომ ქეყანას
ამ უნიკალური ადამიანის ნიჭი და შესაძლებ-
ლობები უფრო სრულყოფილად და ეფექტუ-
რად გამოიყენებინოს.

პროდუქციასაც უკვე კარგა ხანია იცნობს ჩევნი მომხმარებელი და სქმაოდ კარგი რეპუტაციითაც სარგებლობს. ამ საამქროში დამონტაჟუბულ ერთ პატარა ხაზს 5 ტონა შეაპროდუქციის ნარმოება შეუძლია, თანაც, გამოშევებული პროდუქცია 2 და 5 გარმიან ერთჯერად პაკეტებში ფასოვდება და შემდგომ 40 გარმიან კოლოფებში თავსდება. პროდუქციის საბოლოო სახე და მისი ღიზანი არაფრით ჩამოუვარდება მის ცნობილ უცხოურ ანალოგებს. არანაკლებ მნიშვნელოვანია მეორე მხარეც, რაც პროდუქციის დამზადების მთლიან ციკლთანაა დაკავშირებული. ამ კონკრეტულ შემთხვევაში ყველა ზედმეტი რგოლია გამოტოვებული: საამქროში, რომელიც ჩაის პლანტაციის სიახლოესაა აგებული, ნედლეულის მქრეფავები თავად ეზიდებიან და აპარებენ, ნედლეული ყოველთვის ახალმოკრეფილია, შენარჩუნებული აქვს ყველა საჭირო თვისება, რაც პროდუქციის ხარისხისთვისაა მნიშვნელოვანი, თანაც, მენარმესა და ფერმერს შორის მყარდება უშუალო კონტაქტი, რაც პრაქტიკულად გამორიცხავს საამქროში უხარისხო ნედლეულის მიღებას. ამ ტიპის სანარმოში მინიმუმამდე დაყვანილი სატრანსპორტო, ორგანიზაციული და ნანილობრივ - ენერგეტიკული

ნადა კუსტარული ნარმოების დანადგარები
რომლებიც ძირითადად თურქული აგრეგა
ტების ერთგვარი ანალოგიებია და არც მათ
სანარმოო-ეკინომიკური და საექსპლოატა
ციონ მაჩვენებლებია მაღალი, რაც თანამედ
როვე თხილის გადამამუშავებელ სანარმოებ
ში მათი დანერგვის შესაძლებლობებს ძალიან
ზღუდავს. ბატონმა სულიკომ შექმნა და დაა
რეგისტრირა თხილის გადამამუშავებელ
საამქრო, სადაც პროდუქციის გადამუშავე
ბის სრული და მთლიანი ციკლია გათვალის
წინებული. საამქროში ყველა დანადგარი თა
ვად სულიკო ხალვაშის მიერაა შექმნილი
საინტერესოდაა გადაწყვეტილი თხილი
დამახარისხებელი დოლის კონსტრუქცია
რეგულირებადი თხილის სატეხი ვალცები
გატეხილი თხილის ნაჭეფისგან გამნენდ
მოწყობილობა და გატეხილი თხილის მოსა
ხალ-გამნენდი ღუმელი ცილინდრულ
მბრუნავი კამერით, რომლის გაცხელება შე
საძლებელია შეშით, ბუნებრივი აირით და
უნივერსალური გარებით.

სულიკო ხალვაშმა ფერმერული მინი ჩაის
ფაპრიკისათვის შექმნა ოთხამერიანი მექა-
ნიკური როლერი ხის კამერებით, ჩაის ხელით
საგრეხი აგრეგატები, მტხ-65-ისა და ტ-16-
ტიპის ტრაქტორებზე მისაბმელი ჩაის
პლანტაციების მიწოდებული ტ-16-ის ტიპის
ტრაქტორზე მისაბმელი კულტივატორი
არასტანდარტული ჩაის პლანტაციების
დასამუშავებლად და სხვა.

**სახელისა და ფიტჩერვალისა გადასცის
გამონაბისას საცილისტი გირჩევთ!**

ხეხილისა და ციტრუსოვანი კულტურის ბალებისა გაშენებისას მნიშვნელოვანია ნერგების დარგვის ნესებისა და ვადების ზუსტად დაცვა. თითოეულმა მებალემ ბალის გაშენებისას, პირველ რიგში საბალე ადგილისა და ნიადაგის ნინასწარი მოსამზადებელი სამუშაოები უნდა ჩაატაროს, ამაში შედის ქარსაცავის მომზადება, ნიადაგის ქიმიური შემადგენლობის გამოყვლევა, სადრენაჟე არხების გაყვანა და სხვა. სასურველია, რომ ნერგების დარგვამდე დაახლოებით 2 თვით ადრე მომზადდეს ორმოები, რომელშიც ნინასწარ იქნება შეტანილი გადამწვარი ორგანული სასუექი. რეკომენდირებულია ასევე ფოსფორ-კალიუმიანი მინერალური სასუიქის 1:1,5 პროპორციით შეტანაც. ანუ, თითოეულ ორმოზე შეგვაექვ 70 გრამი ფოსფოროვანი და 100 გარმი კალიუმიანი სასუექი (რაოდენობა სუფთა ელემენტებზე გადაანგარიშებული) ორმოების მომზადებისას რეკომენდირებულია $0,5 \times 0,5 \times 0,5$ მეტრიანი პარამეტრების დაცვა.

შემდგომში დადებითად აისახება მცენარის ზრდისა და განვითარების პროცესებზე.

მეორე, აუცილებლად გასათვალისწინებელი პირობა თავად ნერგების მოვლაა, იმ საჭირო აგრო-ლონისძიებების სწორად ჩატარება, რაც ახალშენი ბალების სწორ ზრდა-განვითრებას შეუწყობს ხელს, საამისოდ საჭიროა დარგვიდან 5-7 ნლის გან-მავლობამი, მებალემ ადრე გაზაფხულზე მოაცა-ლოს ხმელი და შემზმარი ტოტები, საჭიროებისას, ანრმონს ზედმეტი ტოტების გამოსშივა, ვარჯს მოაცალოს ხავსი და ფევიერები. უნდა მოხდეს მისი 3%-იანი რეინის ძალის ხსნარით დამუშავება. ნერგის ვარჯის პერიოდულზე საჭიროა ორგანულ-მინერალური სასუქის (ნაკელი, ტორფი, კომპოსტი და სხვა) 20-25, კგ-მის, მეორე ნელს კი 30-40 კგ-მის

თამაზ ბერიძე
მემკენარეობის განყოფილების სპეციალისტი. აგრძნომი

საკონსულტაციო ჯგუფის ექიმობრძანებულებები...

აგროსერვის ცენტრის მეცნიერ-პრაქტიკოსთა საკონსულტაციო ჯგუფი, გაეროსა და ევროკავშირის მისიის პროექტის შესაბამისად, აჭარის მუნიციპალიტეტების სოფელების მოსახლეობა ხვდება და აგროსექტორში არსებული პრობლემების მოგვარების გზებზე, საშუალებებზე, სახელისუფლებო პროგრამებზე, პროექტებსა და მხარდამჭერ ღონისძიებებზე ესაზღა.

ძირითადად აქცენტები ტრადიციული მეურნეობის სრულ-ყოფაზე, ახალ მიდგომებზე, დროის გამოწვევებზე, მაღალი ხარისხის, კონკურენტუნარიანი პროდუქციის წარმოების აუცილებლობაზე, სამიმსმარებლო პაზრის მოთხოვნების შესაბამისად მეურნეობის მოწყობაზე, შრომის ორგანიზაციის სრულყოფასა და წარმოების რენტაბელურობაზეა გაკეთებული.

საქმიან გარემოში, საუბრებში იკვეთება იმ პრობლემათა
ნუსხა, რომლებიც წლების მანძილზე გროვდება და მის მოგვა-
რებაში აუცილებლადაა საჭირო მეცნიერ-სპეციალისტთა და
გამოცდილ-პრაქტიკოსტთა დახმარება, ეს დახმარება კი,
დაინტერესებული პირების სწავლების ხასიათს ატარებს, სა-
კონსულტაციო ჯგუფები პრაქტიკულად თითქმის აგრძელე-
ტორის ყველა დარგის თუ მიმართულების, მაღალკალიფიცი-
ური მეცნიერ-პრაქტიკოსის სპეციალისტითა დაკომპლექ-
ტებული. პირველმა შეხვედრებმა უკეთ ცხადყო, რომ ამ ეტაპზე
მართლაც ძალიან სჭირდება ჩვენს გლეხობას, აგრძოსფერობი
და მსოფლიო სასურსათო ბაზარზე არსებულ გამოწვევებთან
გამკლავების გზების და საშუალებების ძიებაში. დახმარება
სწავლებასა და სიახლეების გაძლიერებულ დანერგვაზე ბევრადაა
დამოკიდებული წარმატებული საბოლოო შედეგები. დღეს
აგრძინებასი პროდუქციის მწარმოებლებისაგან განსაკუთრე-
ბულ მიღებომას და ძალისხმევას ითხოვს, სხვაგვარად წარმო-
უდგენელია სამომხმარებლო ბაზარზე დამკვიდრება. საკონ-
სულტაციო ჯგუფების საუბრების რეალური შედეგები უცებ-
არა, მაგრამ სავარაუდოდ მალე აისახება ჩვენს რეალურ
ცხოვრებაზე, როცა სულ უფრო მეტი ჩვენებური მეურნე-
ფერმერი დამკვიდრდება ბაზარზე, სადღეისოდ კი, თამამად
შეგვიძლია ვთქვათ, რომ საუბრების შემდეგ, სულ უფრო მეტი
ადამიანი ინტერესდება ჩვენი სადემონსტრაციო-საცდელი-
ნაკვეთებით, ახალი ჯიშებით, მეცხოველეობაში დაწყებული-
ჯიშობრივი განახლების პროგრამებით და სხვა იმ წოვაციებით,
რომელსაც გაერო და ევროვაკვშირი გვთავაზობს იმ კონკრეტუ-
ლი პროგრამების სახით, რომელსაც საბოლოო ჯამში, ქართუ-
ლი სოფლის აღორძინება და გლეხაცის ნელში გამართვა უნდა
მოჰყენეს. ბოლო შეხვედრებზე სულ უფრო საფუძვლიანად
გამოიკვეთა შრომის კომპერაციული ორგანიზაციით დაინტე-
რესება. ამის დასტურია ისიც, რომ კომპერაციაში განერინან-
ბულთა რაოდენობა სულ უფრო მატულობს. სპეციალისტების
აზრით, ამით უდაოდ სასარგებლობა და საშური საქმე კეთდება.
იკვეთება ისიც, რომ აგრძოსერვისცენტრის სახით, ფერმერს
მომავალში არა მარტო კარგი მრჩეველ-კონსულტანტი,
არამედ კარგი პარტნიორიც ეყოლება.

რევაზ მსხილაძე

ତନ୍ତ୍ରମୂଳିକ ପାଇଁ ପାଇଁ ପାଇଁ ପାଇଁ ପାଇଁ

A photograph showing a group of people outdoors in a wooded area. In the center, a man in a blue shirt and dark pants is reaching up towards the branches of a young tree. To his left, another man in a grey jacket and dark pants stands with his hands at his sides. To the right, a third man in a dark jacket and light-colored pants is also looking at the tree. The background shows more trees and greenery.

სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა დოკტორმა ზეიად ბობოქაშვილმა აჭარის სოფლის მეურნეობის სამინისტროში, აგროსერვისცენტრის აგრონომებისათვის ორდღიანი სასწავლო კურსი ჩაატარა, იგი მსმენელებს ხეხილის ბალის გაშენებასა და მოვლა-პატრონობის თანამედროვე მეთოდებზე ესაუბრა. კერძოდ, თუ როგორ უნდა შეირჩეს ვაშლის, მსხლის, ატმის, ბალის, ვაზის ან სხვა კულტურის გასაშენებელი მინის ნაკვეთი. როგორ უნდა დაირგას ნერგები და თუ როგორ მოუარონ ახალშენ ბალს. როგორია ამა თუ იმ ხეხილის გასხვლა-გაფორმების თანამედროვე ჰარეტიკა.

სწავლების მეორე დღეს ზეთიდ ბოლოქაშვილმა, სემინარის მონაწილეებს, აგროსერვისცენტრის ხეხილის სანერგებში პრატიკულად უჩვენა ხეხილოვნების გასხვლა გაფორმების წესები.

აგროსერვისცენტრში სპეციალისტთა კვალიფიკაციის ასამაღლებლად მსგავსი სწავლები უკვე ტრადიციული გახდა. ეს ეხება როგორც მემკენარეობის, ასევე მეცხოველეობის სფეროს. შექნილ ცოდნასა და გამოცდილებას ფერმერები პრატიკულ საქმიანობაში იყენებენ. შედეგი კარგია და სპეციალისტთა კვალიფიკაციის ასამაღლებელი სწავლებია გროსერვისცენტრში კვლავაც აქტიურად გაგრძელდება.

მერი ემირიძე

ନାମକରଣ ଅପରେଟର, ନ୍ୟୁଆର୍ଡେକ୍ସାଲ ପାର୍କିଙ୍ଗାଲେବ୍ସ!

ექსპლუზიურად, გვინდა წარმოგიდგინოთ მეცნიერების მიერ შემიშავებული და შედგენილი აგრო კალენდარი, რომელშიც ნებისმიერი ფერმერი თუ დაინტერესებული პირი იპოვის პასუხს იმაზე, თუ როდის, რა ვადებში და რა თანმიმდევრობით უნდა ჩაატაროს სხვადასხვა სასოფლო-სამეურნეო კულტურის მოყვანისათვის საჭირო აგროლონისძიებები. ჩვენი ვარაუდით, ეს პატარა, მაგრამ მრავლისმომცველი ცნობარი - დღიდ სამსახურს გაუწევს ყველას, ვისაც უხვიდა მაღლალხარისხიანი მოსავლის მოყვანას სურს.

აგრო კალენდარი სასოფლო სამუშაოების გელტანის მოვლა-მოყვანისათვის

ଅଗୋଟ୍ସାଲିନୀ ଏକାଳ ରଜାନେତାଙ୍କ
 ଶମତାକାରୀଙ୍କା!
 ଅମ୍ବାଜନେତା, ଅମ୍ବାଜନେତା
 ରଜାନେତାଙ୍କା ଦେଇଥିଲୁଗାରେ
 ଏ ଦେଇଥିଲୁଗାରେ ରଜାନେତାଙ୍କା
 ରଜାନେତାଙ୍କା ହୁଏ ପରିଚାରକ:
 ସାମାଜିକରେଣ୍ଟ, କାମାକାରୀଙ୍କା:
 ଅମ୍ବାଜନେତାଙ୍କାଙ୍କାଙ୍କା 461
 କ୍ଷେତ୍ର, ଓମ୍ପାତୁ:
 agroservice.centre@yahoo.com
 +91 9521002200

କବିତା ଅନୁଷ୍ଠାନିକ
ଶେଷରେ ପରିଚୟ

ପାଞ୍ଜାବ ରାଜ୍ୟାଳ୍ୟ

ରୋବାନ୍ ମସବିଲ୍ଲାପେ, କୁଳାଳ ପରିଷରପାଇରିପେ, ତାମାନ୍ ପେରିପେ

განვითარო გამოთქმული მოსაზღვრები აცოდის სისტემის
და არ გამოხატავს ეპლოკავილისა და გაეროს
განვითარების პროგრამის მთავრებრივის

ଗୀଥାମତ ଗୀତାମତ ଓ କେନ୍ଦ୍ରପାତ୍ରଙ୍କରୁକୁ ଏହା ଗୀତାମତ ଗୀତାମତ କାନ୍ଦୋଡ଼ିଟାରୁକୁ
ଅରମଧରୁଥିଲା “ENPARD Ajara - ଶ୍ରୀମତୀ ସୁଲକ୍ଷ୍ମୀପାଠୀ ଗୀତାମତ କାନ୍ଦୋଡ଼ିଟାରୁକୁ
ମେଲାର୍ଦ୍ଦାଶ୍ଵର ଜାତାରୁ ଆତମକ ଆତମକ କାନ୍ଦୋଡ଼ିଟାରୁକୁ”

განვითი აიდეი,
დაკარგადოდება და დაიპირდება
გვს „გარეას“ მიერ